

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Військово-юридичний інститут

Кафедра загальновійськових дисциплін

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування

(у тому числі стройова підготовка)»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»

Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»

Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»

Статус навчальної дисципліни – обов'язкова

Затверджено на засіданні
Вченої ради,
протокол № 13 від 7 липня 2022 р.

Ректор

Анатолій Гетьман

Харків – 2022

Програма навчальної дисципліни «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 28 с.

Розробник:

Матюшенко Сергій Якович, старший викладач
кафедри загальновійськових дисциплін

Затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 12 від 24 червня 2022 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 11 від 13 червня 2023 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри загальновійськових дисциплін
(протокол № 11 від 11 червня 2024 р.)

Начальник кафедри – Корольов Станіслав Сергійович, кандидат історичних наук, доцент

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	8
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	11
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	11
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	12
4.3. Освітні технології та методи навчання	12
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни	13
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	19
Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	22
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	26
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей у програмі навчальної дисципліни .	28

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – підготовка військовослужбовця, який має теоретичні знання і практичні навички, та здатний встановлювати у підпорядкованих підрозділах твердий порядок, давати єдині вказівки з навчання і виховання військовослужбовців, чітко визначати коло обов'язків воїнів і порядок їх виконання.

Завдання – у результаті вивчення навчальної дисципліни курсанти повинні *знати*:

- вимоги Статутів Збройних Сил України;
- загальні обов'язки, права та відповідальність військовослужбовців;
- організацію внутрішнього порядку в підрозділі;
- порядок організації внутрішньої служби у підрозділі (взвод, рота);
- порядок організації підготовки особового складу добового наряду, призначеного від підрозділу;
- права командира підрозділу щодо застосування заохочень та накладення дисциплінарних стягнень на підлеглих військовослужбовців;
- методику проведення занять із стрійової підготовки та Статутів Збройних Сил України;

вміти:

- особисто виконувати вимоги Статутів Збройних Сил України;
- застосовувати вимоги Статутів Збройних Сил України в повсякденній діяльності підрозділу;
- організувати розміщення особового складу з дотриманням вимог статутів, внутрішньої служби;
- організувати несення служби особовим складом підрозділу в добових нарядах;
- організувати надійне збереження зброї та боєприпасів;

- користуватися дисциплінарною владою, правильно застосовувати заходи дисциплінарного впливу (заохочення, стягнення) до підлеглих військовослужбовців;

- проводити заняття із стрійової підготовки та вивчення Статутів Збройних Сил України з особовим складом підрозділу;

- правильно виконувати елементи стрійової підготовки в повсякденній діяльності.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: обов'язкова.

1.3. Пререквізити: - .

1.4. Кореквізити: «Теорія права», «Правові основи діяльності органів кримінальної юстиції».

1.5. Постреквізити: «Бойова система виживання воїнів (у тому числі тактична медицина)», «Основи військового лідерства», «Основи військового управління (у тому числі за процедурами Troop Leading Procedures)», «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право», «Загальна тактика», «Право національної безпеки України», «Лідерство у військовій сфері», «Міжнародне гуманітарне право», «Запобігання військовим кримінальним правопорушенням», «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Внутрішні комунікації та психологічна підтримка».

1.6. Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:

ПК-1. Здатність особисто виконувати вимоги статутів Збройних Сил України (внутрішньої служби, гарнізонної та вартової служб, дисциплінарного та стрійового статутів), інших керівних документів, що регламентують повсякденну службову діяльність, та вимагати їх виконання від підлеглих.

ПК-2. Здатність організувати роботу з управління підрозділом з урахуванням міжнародних стандартів та євроатлантичних процедур роботи штабів.

ПК-3. Здатність правовими засобами зміцнювати військову дисципліну в мирний та воєнний час.

ПК-4. Здатність оцінювати законність документів правового характеру, які подаються на підпис командирів.

ПК-5. Здатність використовувати нормативно-правові документи для організації та проведення бойової підготовки, аналізувати стан та намічати шляхи її удосконалення.

ПК-6. Здатність підтримувати постійну бойову готовність підрозділу; планувати й організовувати бойову підготовку та особисто проводити заняття з особовим складом.

ПК-7. Здатність використовувати вимоги керівних документів з організації та несення вартової служби.

ПК-8. Здатність виконувати вимоги методики підготовки особового складу варту та перевірки несення вартової служби.

ПК-9. Здатність управляти строєм.

ПК-10. Розуміння обов'язків військовослужбовців перед шиккуванням і в строю.

ПК-11. Здатність виконувати сигнали управління строєм та управління машиною.

ПК-12. Здатність виконувати стройові прийоми на місці без зброї.

ПК-13. Здатність виконувати стройові прийоми в русі без зброї.

ПК-14. Здатність виконувати стройові прийоми на місці зі зброєю.

ПК-15. Здатність виконувати стройові прийоми в русі зі зброєю.

ПК-16. Розуміння порядку шиккування відділення (взводу) в розгорнутий та похідний стрій.

ПК-17. Здатність виконувати перешикування, переміщення та повороти відділення (взводу) на місці.

ПК-18. Здатність виконувати перешикування, переміщення та повороти відділення (взводу) в русі.

ПК-19. Розуміння порядку перевірки та оцінки стройової підготовки підрозділу.

ПК-20. Уміння застосовувати сучасні методи активного навчання та виховання у підлеглих високих бойових та морально-психологічних якостей; підтримувати статутний порядок та військову дисципліну у підрозділі.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається в карті предметних компетентностей (Додаток 1).

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Застосовувати положення статутів Збройних Сил України в повсякденній діяльності підрозділу.

РН НД 1.2. Здійснювати розподіл повноважень на рівні взводу між офіцером та сержантом.

РН НД 1.3. Виконувати обов'язки командира взводу.

РН НД 1.4. Застосовувати заохочення та дисциплінарні стягнення до підлеглого особового складу.

РН НД 1.5. Надавати доповіді і донесення про події, порушення військової дисципліни, кримінальні правопорушення.

РН НД 1.6. Організовувати несення служби добовим нарядом.

РН НД 1.7. Встановлювати порядок призначення нарядів та вести звітність щодо них.

РН НД 1.8. Реалізовувати права та обов'язки посадових осіб варти.

РН НД 1.9. Організовувати несення вартової служби.

РН НД 1.10. Здійснювати перевірку несення вартової служби.

РН НД 2.1. Здійснювати управління строєм.

РН НД 2.2. Організовувати виконання обов'язків військовослужбовцями перед шикуванням і в строю.

РН НД 2.3. Застосовувати сигнали управління строєм та машиною.

РН НД 2.4. Демонструвати знання стройових прийомів на місці без зброї.

РН НД 2.5. Виконувати стройові прийоми в русі без зброї.

РН НД 2.6. Демонструвати знання стройових прийомів на місці зі зброєю.

РН НД 2.7. Виконувати стройові прийоми в русі зі зброєю.

РН НД 2.8. Організувати шиккування відділення (взводу) в розгорнутий та похідний стрій.

РН НД 2.9. Керувати перешикуванням, переміщенням та поворотами відділення (взводу) на місці.

РН НД 2.10. Керувати перешикуванням, переміщенням та поворотами відділення (взводу) в русі.

РН НД 2.11. Проводити перевірку та оцінку стройової підготовки підрозділу.

РН НД 2.12. Застосовувати сучасні методи активного навчання та виховання у підлеглих високих бойових та морально-психологічних якостей; підтримувати статутний порядок та військову дисципліну у підрозділі.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни та результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2).

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Обов'язки, права та відповідальність військовослужбовців. Військова дисципліна. Добовий наряд військової частини. Організація вартової служби.

Модуль 2. Стройова підготовка. Методика організації та проведення занять.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Найменування показників	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 1,5	Рівень освіти – перший (бакалаврський)	Модуль 1 Лекції: 6 Групові заняття: 8
Кількість модулів: 2	Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»	Самостійна робота: 4 Модуль 2 Групові заняття: 2

Загальна кількість годин: 45	Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»	Практичні заняття: 14 Самостійна робота: 9
Тижневих годин: аудиторних – 2, самостійної роботи курсанта – 1.	Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (іспит – 2 год.)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Обов'язки, права та відповідальність військовослужбовців. Військова дисципліна. Добовий наряд військової частини. Організація вартової служби.

Обов'язки посадових осіб командної групи. Структура посад сержантського корпусу. Обов'язки командира взводу. Обов'язки головного сержанта взводу (командира відділення). Розподіл повноважень на рівні взводу між офіцером та сержантом.

Заохочення та дисциплінарні стягнення, що застосовуються та накладаються до/на військовослужбовців. Заохочення, які застосовуються до військовослужбовців. Права та порядок застосування заохочень командирами. Дисциплінарні стягнення, що накладаються на військовослужбовців. Права та порядок застосування дисциплінарних стягнень командирами. Порядок обліку заохочень та дисциплінарних стягнень.

Порядок надання доповідей і донесень про події, порушення військової дисципліни, кримінальні правопорушення. Терміни подання та правові підстави для формування доповідей (донесень). Види доповідей (донесень) та їх зміст. Порядок подання військовослужбовцями пропозицій, заяв та скарг. Порядок заповнення службової картки військовослужбовця.

Добовий наряд, підготовка та розвід. Добовий наряд, порядок призначення нарядів та звітність що до них. Підготовка та розвід добового наряду. Обладнання приміщень (місць) для несення служби добовим нарядом. Обов'язки осіб добового наряду (днювального та чергового роти).

Основи організації вартової служби. Загальні положення. Охорона та оборона об'єктів. Озброєння варті. Підготовка варті до несення служби.

Несення вартової служби та її контроль. Розвід та зміна варти. Зміна чатових. Внутрішній порядок у вартах. Допуск до вартового приміщення та до об'єкта, перевірка варт, пароль.

Права та обов'язки посадових осіб варти. Обов'язки чатового. Обов'язки розвідного. Обов'язки начальника варти (помічника начальника варти). Порядок застосування фізичної сили та зброї особовим складом варти.

Модуль 2. Стройова підготовка. Методика організації та проведення занять.

Строї та управління ними. Стрій та його елементи. Управління строєм та порядок подання команд. Обов'язки військовослужбовців перед шиккуванням і в строю. Сигнали для управління строєм та управління машиною.

Стройові прийоми і рух без зброї. Стройове положення. Виконання команд: «Ставай», «Рівняйсь», «Струнко», «Вільно», «Заправитись», «Головні убори – зняти (надіти)». Повороти на місці та під час руху. Рух стройовим і похідним кроком, рух бігом. Тренування стройових елементів: рух на місці, зміна швидкості руху та переміщення.

Вихід із строю, повернення у стрій. Підхід до начальника та відхід від нього. Вихід із розгорнутого строю та повернення у стрій. Вихід із похідного строю та повернення у стрій. Підхід до начальника та відхід від нього. Порядок відрекомендування своєму безпосередньому начальнику, звернення до командира (старшого за військовим званням), до військовослужбовця в присутності командира. Порядок виконання військового вітання на місці при надітому головному уборі та без нього. Порядок виконання військового вітання під час руху при надітому головному уборі та без нього.

Стройові прийоми і рух зі зброєю. Порядок виконання команд: «Рівняйсь», «Струнко», «Вільно», «Головні убори – зняти (надіти)» із зброєю в положенні «На ремінь», «За спину» та в положенні «На груди». Вивчення стройового прийому із зброєю на місці: «Ремінь – послабити (підтягти)» за розподілом. Положення зброї під час переміщення «По похідному», «Для патрулювання», «Під час патрулювання в населеному пункті». Порядок та виконання стройових

прийомів: «Зброю на – ремінь», «Автомат на – груди», «Зброю – за спину». Тренування стройових прийомів зі зброєю на місці та під час руху. Тренування руху стройовим кроком зі зброєю.

Стройові прийоми і рух зі зброєю. Стройові прийоми зі зброєю: «Покласти – зброю», «До – зброї», «За – зброю» за розподілами. Виконання стройових прийомів із зброєю: «Покласти – зброю», «До – зброї», «За – зброю» в цілому. Виконання військового вітання зі зброєю на місці та під час руху. Тренування стройових прийомів зі зброєю на місці та під час руху.

Розгорнутий та похідний стрій відділення (взводу). Шиккування відділення (взводу) в розгорнутий стрій. Виконання команд: відділення (взвод) «Ставай», «Рівняйсь», «Струнко», «Вільно», «Розійдись», «До мене». Стройове положення у складі підрозділу. Перешиккування, переміщення та повороти відділення (взводу). Шиккування відділення (взводу) у похідний стрій. Перешиккування відділення (взводу) в колону по одному, в колону по два (три). Рух стройовим кроком у складі відділення (взводу). Зміна напрямку руху заходженням правим (лівим) плечем. Виконання підрозділом поворотів в русі. Тренування виконання стройових прийомів у складі відділення (взводу).

Методична підготовка командира підрозділу зі стройової підготовки. Методи стройової підготовки. Організація занять зі стройової підготовки. Методика перевірки та оцінки стройової підготовки підрозділу. Навчально-матеріальна база стройової підготовки.

Методика проведення контрольних занять з перевірки знань статутів Збройних Сил України. Складання плану проведення контрольного заняття. Методика здійснення контролю за оціночним листом стандарту підготовки, за тестами (білетами). Облік результатів перевірки.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи;

- види навчальних занять: лекції, групові заняття, практичні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота курсантів – це форма організації освітнього процесу, що охоплює різноманітні види індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка відбувається під час аудиторних або поза аудиторних занять під загальним чи безпосереднім керівництвом викладача.

Самостійна робота має сприяти: а) поглибленому вивченню та аналізу різноманітних джерел; б) розвитку дослідницьких здібностей, необхідних для використання на практиці набутих знань; в) вихованню у курсантів цілеспрямованості, дисциплінованості, відповідальності та вольових якостей.

Важливою складовою самостійної роботи є науково-дослідна діяльність, що спрямована на розвиток пізнавального інтересу курсантів та спонукає їх на самостійне формування власних умовиводів стосовно дискусійних та проблемних питань у професійній сфері.

Самостійна робота курсантів здійснюється у таких формах: аналіз статутів Збройних Сил України, інших тематичних документів та практики їх застосування; підбір та дослідження рекомендованої/нової наукової, навчальної літератури; опрацювання конспектів лекцій; виконання практичних завдань; підготовка до групових та практичних занять; робота з інформаційними та Інтернет-ресурсами; підготовка індивідуальних робіт; самотестування; підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, виконання тестових завдань тощо); підготовка до іспиту.

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри загальновійськових дисциплін.

4.3. Освітні технології та методи навчання:

- освітні технології: аудіовізуальні, інтерактивні та ІТ-технології та ін.;
- методи навчання: звичайний (традиційний) комунікативний метод;

дискусія; практичний метод (моделювання ситуацій); наочний метод (демонстрація матеріалу за допомогою ілюстрацій, презентацій); творчий метод; інформаційно-пошуковий метод; метод самооцінювання (вироблення навичок об'єктивного оцінювання власних компетенцій) тощо.

*4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання
якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння
навчальної дисципліни*

Формами контролю знань курсантів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни *на групових/практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове чи експрес-опитування, виконання практичних завдань, захист есе/реферату за ініціативи здобувача й ін. У ході групового (практичного) заняття курсант може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 1; 1,5; 2);

- контроль якості засвоєння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів, виконання тестових завдань тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки здобувача у вивченні поточного матеріалу.

Впродовж семестру курсанти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є *іспит*.

Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої курсант допускається до складання іспиту, становить 25 балів. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

*Розподіл балів між формами організації освітнього процесу
і видами контрольних заходів навчальної дисципліни
«Статуту Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі
стройова підготовка)» при підсумковому контролі у формі іспиту:*

Поточний контроль				Індивідуальна робота курсантів	Підсумковий контроль (іспит)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
Групові заняття	Колоквіум	Групові (практичні) заняття	Тестове завдання	max 10	max 60	max 100
max 8	max 3	max 16	max 3			

Критерії оцінювання (іспит):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на груповому (практичному) занятті	Max 2	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	1,5	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 3	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	2,5	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок.
	1,5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	1	Прогалини в знаннях, курсант слабо володіє матеріалом.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 3	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	2	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	1	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Іспит	Max 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури,

		<p>рекомендованої кафедри.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	55	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	50	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	45	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	40	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	35	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання під час іспиту.</p>
	Min 0	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

<p>Оцінка індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти:</p> <p>Наукова доповідь</p>	<p>Max 10</p>	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно, повно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Ґрунтовно вивчена сучасна вітчизняна та зарубіжна наукова література, нормативні джерела, практика органів охорони правопорядку, офіційна статистика. Проведено соціологічне дослідження – опитування, анкетування тощо. Наведені посилання на використані джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота правильно структурована, має вступ (обґрунтування актуальності дослідження, постановка його мети та завдання), повно висвітлено стан наукової розробленості проблеми, наведено узагальнення наукової літератури, законодавства та інших джерел. Окрім викладення матеріалу робота містить власний авторський підхід до вирішення розглядуваної проблеми та висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.</p>
	<p>8</p>	<p>Послідовно, систематизовано, логічно, грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав основні сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові літературні джерела, законодавство, релевантну правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані інформаційні джерела. Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота добре структурована, має обґрунтування актуальності дослідження; висвітлюється загальний стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить аргументовані авторські висновки. Наукова доповідь ілюструється за допомогою презентації.</p>
	<p>6</p>	<p>Послідовно та грамотно викладені результати проведеного наукового дослідження за певною темою. Автор використав незначну кількість сучасних вітчизняних та зарубіжних наукових літературних джерел, законодавство, правозастосовну практику. В роботі наведені посилання на використані джерела.</p> <p>Обрана тема є актуальною як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Робота структурована, має обґрунтування актуальності дослідження, висвітлюється стан наукової розробленості проблеми. Окрім викладення матеріалу робота містить окремі авторські висновки.</p>
	<p>4</p>	<p>Робота недостатньо структурована, не має послідовності та логічності викладення матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні</p>

		джерела. Наявна незначна кількість посилань на правозастосовну практику. Представлена робота не повністю відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася. Обрана тема є актуальною, але відсутній авторський підхід при дослідженні більшості питань.
	2	Робота недостатньо структурована, не має змістовної логічності у викладенні матеріалу. Автор використав сучасні вітчизняні джерела, але не звернувся до правозастосовної практики. Представлена робота не в повній мірі відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня, виконана неакуратно, не містить достатнього обсягу, який би дозволив усвідомити сутність питання чи проблеми, задля розкриття яких вона виконувалася; відсутні авторські висновки.
	Min 0	Представлена робота не відповідає вимогам, які висуваються до робіт такого рівня; містить ознаки академічної недоброчесності.
Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	7	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).

Анотування прочитаної додаткової літератури з курсу	Мах 4	<p>В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення.</p> <p>Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Здобувач продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка здобувача щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.</p>
	2	<p>Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Здобувач не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати проблеми правозастосування та головну думку. Зроблені висновки не в повній мірі відображають зміст анотованого матеріалу або є помилковими.</p>
	Min 0	<p>Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.</p>
Есе	Мах 6	<p>Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із практики, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.</p>
	4	<p>Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.</p>
	2	<p>Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.</p>
	Min 0	<p>Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).</p>
Розробка схем, таблиць, діаграм	3	<p>Розроблено схему, таблицю, діаграму на основі комплексного аналізу чинного законодавства, узагальнення правозастосовної практики,</p>

		опанування літературних джерел з навчальної дисципліни, яку вивчає здобувач вищої освіти. Належна систематизація матеріалу дозволила ґрунтовно проаналізувати взаємозв'язки, відмінності тощо. Цей вид індивідуальної роботи бажано проілюструвати презентацією, що значно підвищує її ілюстративність. Робота виконана акуратно, ретельно, ґрунтовно, самостійно.
Створення презентації	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором здобувача іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.

4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення

навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>
3. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>
4. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>

5. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 р. № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>
6. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 548-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>
7. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 550-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#Text>
8. Про Стройовий статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 549-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-14#Text>
9. Стройова підготовка : метод. посіб. ВП 7-00(01).03 : затв. Начальником Генерального штабу Збройних Сил України. Київ, 2021. 85 с.
10. Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів : затв. наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 11.09.2020 р. № 140. 264 с.

Література

Основна література

1. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина II : Батальйон, рота. Київ : Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2016. 217 с.
2. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина III : Взвод, відділення, екіпаж танка. Київ : Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2016. 260 с.
3. Дії механізованих підрозділів з урахуванням стандартів НАТО : навч. посіб. / Д. В. Зайцев та ін. Київ : ВІ КНУ, 2021. 167 с.
4. Збірник вивчених уроків бойового досвіду з рекомендаціями військовим організаційним структурам Збройних Сил України щодо недопущення втрат особового складу (ОВТ) під час підготовки, планування та виконання бойових завдань (за бойовим досвідом, отриманим в Операції

об'єднаних сил на території Донецької та Луганської областей) : тактична публікація. Київ : Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, 2021. 58 с.

5. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. ТП 7-00(194)11.01. Київ : КП КСВ ЗСУ, 2019. 58 с.

6. Стандарт індивідуальної підготовки з предмету навчання «Статути Збройних Сил України» (ознайомчий курс). СТІ 000Г.17Л. 12 с.

7. Стандарт індивідуальної підготовки з предмету навчання «Стройова підготовка» (курс вивчення дій в складі відділення (взводу)). СТІ 000Г.29Л.

Додаткова література

1. Башинський В. Г., Тристан А. В., Телевний І. В., Нікітченко В. І. Посібник щодо застосування озброєння іноземного виробництва у Збройних Силах України (частина 1 : протитанкове озброєння). Чернігів : ДНДІ ВСОВТ, 2022. 120 с.

2. Стройова підготовка : метод. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 86 с.

Інтернет ресурси:

1. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України. URL: <https://www.mil.gov.ua/>.

2. Офіційний веб-портал Збройних Сил України. URL: <https://www.zsu.gov.ua/>.

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри загальновійськових дисциплін Військово-юридичного інституту. URL: <https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

НЕІК

Навчальний електронний інформаційний комплекс «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)». URL: <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=386>

Додаток 1

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю та/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ПК-1. Здатність особисто виконувати вимоги статутів Збройних Сил України (внутрішньої служби, гарнізонної та вартової служб, дисциплінарного та стройового статутів), інших керівних документів, що регламентують повсякденну службу діяльність, та вимагати їх виконання від підлеглих. ПК-12. Здатність виконувати стройові прийоми на місці без зброї. ПК-13. Здатність виконувати стройові прийоми в русі без зброї. ПК-14. Здатність виконувати стройові прийоми на місці зі зброєю. ПК-15. Здатність виконувати стройові прийоми в русі зі зброєю.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПК-10. Розуміння обов'язків військовослужбовців перед шиккуванням і в строю. ПК-16. Розуміння порядку шиккування відділення (взводу) в розгорнутий та похідний стрій. ПК-19. Розуміння порядку перевірки та оцінки стройової підготовки підрозділу.
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	ПК-9. Здатність управляти строєм. ПК-11. Здатність виконувати сигнали управління строєм та управління машиною.
ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ПК-17. Здатність виконувати перешикування, переміщення та повороти відділення (взводу) на місці. ПК-18. Здатність виконувати перешикування, переміщення та повороти відділення (взводу) в русі.
ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	ПК-2. Здатність організувати роботу з управління підрозділом з урахуванням міжнародних стандартів та євроатлантичних процедур роботи штабів.
ЗК9. Здатність працювати в команді.	ПК-6. Здатність підтримувати постійну бойову готовність підрозділу; планувати й організувати бойову підготовку та особисто проводити заняття з особовим складом.

ЗК 1.1. Здатність удосконалювати свій професійний рівень та набувати нові знання.	ПК-4. Здатність оцінювати законність документів правового характеру, які подаються на підпис командиру. ПК-5. Здатність використовувати нормативно-правові документи для організації та проведення бойової підготовки, аналізувати стан та намічати шляхи її удосконалення.
ЗК 1.3. Здатність бути лідером, стимулювати на досягнення спільної мети, брати на себе відповідальність.	ПК-3. Здатність правовими засобами зміцнювати військову дисципліну в мирний та воєнний час. ПК-7. Здатність використовувати вимоги керівних документів з організації та несення вартової служби. ПК-8. Здатність виконувати вимоги методики підготовки особового складу варти та перевірки несення вартової служби.
ЗК 1.5. Здатність до креативності у предметно-практичній діяльності.	ПК-20. Уміння застосовувати сучасні методи активного навчання та виховання у підлеглих високих бойових та морально-психологічних якостей; підтримувати статутний порядок та військову дисципліну у підрозділі.
СК – фахові компетентності за спеціальністю (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК2. Здатність здійснювати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.	ПК-4. Здатність оцінювати законність документів правового характеру, які подаються на підпис командиру.
СК3. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.	ПК-2. Здатність організувати роботу з управління підрозділом з урахуванням міжнародних стандартів та євроатлантичних процедур роботи штабів.
СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.	ПК-5. Здатність використовувати нормативно-правові документи для організації та проведення бойової підготовки, аналізувати стан та намічати шляхи її удосконалення.
СК5. Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	ПК-19. Розуміння порядку перевірки та оцінки стройової підготовки підрозділу.
СК12. Здатність забезпечувати відповідно до посадових обов'язків охорону об'єктів державної власності, державну охорону органів державної влади України та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності.	ПК-7. Здатність використовувати вимоги керівних документів з організації та несення вартової служби.

СК – фахові компетентності за спеціалізацією (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК 1.3. Здатність до перенесення диференційованих фізичних навантажень; експлуатації й обслуговування техніки; прийняття рішень в ході повсякденної службової діяльності, під час мобілізації, воєнного/надзвичайного стану та в умовах ведення бойових дій.	ПК-6. Здатність підтримувати постійну бойову готовність підрозділу; планувати й організувати бойову підготовку та особисто проводити заняття з особовим складом. ПК-9. Здатність управляти строєм. ПК-17. Здатність виконувати перешикування, переміщення та повороти відділення (взводу) на місці. ПК-18. Здатність виконувати перешикування, переміщення та повороти відділення (взводу) в русі.
СК(НГ) – фахові компетентності для спеціалізації 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України» (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	
СК(НГ)3. Здатність особисто виконувати вимоги статутів Збройних Сил України (внутрішньої служби, гарнізонної та вартової служби, дисциплінарного та стройового статутів), інших керівних документів, що регламентують повсякденну службову діяльність, та забезпечувати їх виконання підлеглими, дотримуватись основних принципів міжнародного гуманітарного права.	ПК-8. Здатність виконувати вимоги методики підготовки особового складу варти та перевірки несення вартової служби. ПК-10. Розуміння обов'язків військовослужбовців перед шикуванням і в строю. ПК-11. Здатність виконувати сигнали управління строєм та управління машиною. ПК-12. Здатність виконувати стройові прийоми на місці без зброї. ПК-13. Здатність виконувати стройові прийоми в русі без зброї. ПК-14. Здатність виконувати стройові прийоми на місці зі зброєю. ПК-15. Здатність виконувати стройові прийоми в русі зі зброєю. ПК-16. Розуміння порядку шикування відділення (взводу) в розгорнутий та похідний стрій.
СК(НГ)6. Здатність здійснювати морально-психологічне забезпечення діяльності військового підрозділу та здатність витримувати тривалі різнопланові фізичні навантаження.	ПК-20. Уміння застосовувати сучасні методи активного навчання та виховання у підлеглих високих бойових та морально-психологічних якостей; підтримувати статутний порядок та військову дисципліну у підрозділі.
ВПК – військово-професійні компетентності	
ВПК 1. Здатність сумлінно і чесно виконувати службовий обов'язок у відповідності з вимогами Статутів Збройних Сил України, іншими нормативно-правовими актами, що регламентують	ПК-1. Здатність особисто виконувати вимоги статутів Збройних Сил України (внутрішньої служби, гарнізонної та вартової служб, дисциплінарного та стройового статутів), інших керівних документів, що

службову діяльність, та вимагати від підлеглих їх дотримання та виконання.	регламентують повсякденну службову діяльність, та вимагати їх виконання від підлеглих.
--	--

Додаток 2

**Карта результатів навчання здобувача вищої освіти,
сформульованих у термінах компетентностей**

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
РН – результати навчання за спеціальністю / спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.	№ 1	РН НД 1.4. Застосовувати заохочення та дисциплінарні стягнення до підлеглого особового складу.
РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.	№ 1	РН НД 1.2. Здійснювати розподіл повноважень на рівні взводу між офіцером та сержантом.
РН12. Адаптуватися і ефективно діяти у стандартних професійних ситуаціях, а також у разі ускладнення оперативної обстановки, підвищення фізичного та психологічного навантаження.	№ 1	РН НД 1.6. Організувати несення служби добовим нарядом. РН НД 1.9. Організувати несення вартової служби.
РН15. Працювати самостійно та в команді при виконанні службових (посадових) обов'язків та під час розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері правоохоронної діяльності.	№ 1	РН НД 1.3. Виконувати обов'язки командира взводу.
РН 1.3. Ефективно реагувати на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення та інші події.	№ 1	РН НД 1.5. Надавати доповіді і донесення про події, порушення військової дисципліни, кримінальні правопорушення.
РН 1.4. Визначати професійні завдання і організувати підлеглих для їх виконання, брати на себе відповідальність за отримані результати та здійснювати службові обов'язки у нестандартних ситуаціях за	№ 1, 2	РН НД 1.7. Встановлювати порядок призначення нарядів та вести звітність щодо них. РН НД 1.10. Здійснювати перевірку несення вартової служби. РН НД 2.1. Здійснювати управління строєм.

наявності неповної або обмеженої інформації.		
РН(НГ) – результати навчання для спеціалізації 262.02 «Правоохоронна діяльність військових частин і підрозділів Національної гвардії України» (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		
РН(НГ)3. Знати і розуміти вимоги статутів Збройних Сил України (внутрішньої служби, гарнізонної та вартової служби, дисциплінарного та стройового статутів), інших керівних документів, що регламентують службову діяльність, основні принципи міжнародного гуманітарного права та забезпечувати їх виконання підлеглими.	№ 2	РН НД 2.2. Організовувати виконання обов'язків військовослужбовцями перед шиккуванням і в строю. РН НД 2.3. Застосовувати сигнали управління строєм та машиною. РН НД 2.4. Демонструвати знання стройових прийомів на місці без зброї. РН НД 2.6. Демонструвати знання стройових прийомів на місці зі зброєю.
РН(НГ)6. Забезпечувати стійкий морально-психологічний стан військового підрозділу та витримувати тривалі різнопланові фізичні навантаження.	№ 2	РН НД 2.5. Виконувати стройові прийоми в русі без зброї. РН НД 2.7. Виконувати стройові прийоми в русі зі зброєю. РН НД 2.12. Застосовувати сучасні методи активного навчання та виховання у підлеглих високих бойових та морально-психологічних якостей; підтримувати статутний порядок та військову дисципліну у підрозділі.
РНвпк – військово-професійна підготовка		
РНвпк 1. Застосовувати вимоги Статутів Збройних Сил України при організації службової діяльності в підрозділі, внутрішньої і вартової служб, підтриманні військової дисципліни та забезпеченні стройової злагоженості підрозділу.	№ 1, 2	РН НД 1.1. Застосовувати положення статутів Збройних Сил України в повсякденній діяльності підрозділу. РН НД 1.8. Реалізовувати права та обов'язки посадових осіб варті. РН НД 2.8. Організовувати шиккування відділення (взводу) в розгорнутий та похідний стрій. РН НД 2.9. Керувати перешиккуванням, переміщенням та поворотами відділення (взводу) на місці. РН НД 2.10. Керувати перешиккуванням, переміщенням та поворотами відділення (взводу) в русі. РН НД 2.11. Проводити перевірку та оцінку стройової підготовки підрозділу.

